

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 20 april 2011
Plaats: nieuwe raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.15 uur

Aanwezig: mevrouw S.A. Koebrugge (plaatsvervangend voorzitter, VVD), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), L.R. van Gijlswijk (SP), A. Kuik (CDA) *tot agendapunt B.2*, K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren B. Baldew (PvdA), W. Moes (PvdA), R.O. Martens (PvdA), J.M. van Keulen (VVD), M.T. Gijbsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), H.J.M. Akkermans (D66), J.H. Luhoff (D66), J. Seton (CDA) *vanaf agendapunt B.2*, E.B. Koopmans (ChristenUnie), R. van de Belt (Student en Stad)

Afwezig m.k.: de heren J.P. Rehwinkel (burgemeester), J. Spakman (PvdA)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw C.T. Dekker (GroenLinks)

Verder aanwezig: de heer K. van der Wal (concerncontroller)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur, meldt de afwezigen en heet iedereen hartelijk welkom.
- Meldt dat de burgemeester afwezig is vanwege de rouwplechtigheid in de Martinikerk van de omgekomen agent uit Baflo.
- Wijst op het werkbezoek aan de politie d.d. 19 juli 2011 en de expertmeeting privacybeleid d.d. 20 september 2011.
- Meldt dat het advies van het audit committee betreffende DaFinci is rondgemaild.

Wethouder Dekker:

- Heeft de decembercirculaire in de visietrommel gelegd.
- Verzoekt het raadsvoorstel verruiming kwijtscheldingsmogelijkheden rechtstreeks in de raad te agenderen om de invoering niet te vertragen. Het besluit van de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2011 maakt verruiming mogelijk.

A.2. Vaststelling agenda

- Agendapunt A.4.a wordt op verzoek van de SP conform behandeld als agendapunt B.1.
- Verlenging project DaFinci wordt agendapunt B.2.
- In verband met de rouwstoet van de omgekomen politieagent uit Baflo wordt een schorsing ingelast van 13.25-13.45 uur.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

A.3. Lange termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Meldt naar aanleiding van toezegging 11 dat alle geiten en schapen op kinderboerderijen zijn gevaccineerd, schriftelijke informatie volgt.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Is verheugd dat gebruik van Mosquito verboden is in de APV, toezegging 14 vervalt daarmee.
- Verzoekt de burgemeester naast de brief van FC Groningen alsnog zelf met een brief te komen over het overleg met FC Groningen en hun bijdrage aan het supportersproject (toezegging 10).

Beide stukken worden conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.4 Conformstukken

Niet van toepassing.

A.5 Rondvraag

Dhr. Martens (PvdA):

- Vraagt of het krantenbericht klopt dat een beleidswijziging aanstaande is over coffee- en growshops. Komt er een discussie en waarom staat het niet genoemd in de conceptnota?
- Verifieert of het pauze-uur op Koninginnedag ook een stilte-uur is voor muziek en begrijpt het verband met veiligheid niet.
- Vraagt om een update van het rekeningresultaat.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Stelt voor beantwoording van schriftelijke vragen van de VVD over coffee- en growshops af te wachten.
- Merkt op dat ondernemers, met name in de Ellebogenbuurt, moeite hebben met het sluiten van buitentaps tijdens het pauze-uurtje op Koninginnedag en betreurt dit.

Wethouder Dekker:

- Antwoordt dat de raad enkele maanden geleden is geïnformeerd over de evaluatie van het coffeeshopbeleid. Het onderzoek en overleg binnen de driehoek vinden plaats, het college beslist over eventuele aanpassingen en de raadscommissie zal zich erover uitspreken.
- Stelt dat het pauze-uur bedoeld is om opstoppingen te voorkomen. De buitentaps blijven staan. De commissie krijgt het verslag van het gesprek met ondernemers. Het beleid is conform afspraken. Mochten er aanvullende maatregelen zijn dan volgt schriftelijke informatie.

B. INHOUDELIJK DEEL

B1. Friciekosten overgang parkeerpolicie naar gemeente (raadsvoorstel 24 februari 2011)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt waarom uit de algemene egaliseringsreserve wordt geput, terwijl het college toezegde dat het budgettair neutraal zou zijn.
- Verzoekt aanpassing van de cryptische zin onderaan pagina 2 over extra bestuurlijke strafbeschikkingen, die extra inkomsten op moeten leveren. Dit is op te vatten als een bonnenquotum.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Heeft navraag gedaan naar de cryptische zin. Het gaat niet om een bonnenquotum. Tien stadswachten, die tot buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) geschoold worden, zorgen wel voor meer uitgeschreven bonnen en dus inkomsten. Is er een target?
- Is voor opruimen van hondenpoep, maar pleit tegen het beboeten van oude vrouwtjes die slecht ter been zijn. Zijn er een target en een geraamd bedrag in de begroting Stadstoezicht?

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de SP.
- Vraagt of de inzet bij beveiliging van gemeentelijke gebouwen een eerste stap is om gesubsidieerde banen regulier te maken.

Mw. Kuik (CDA):

- Sluit zich aan bij de eerste vraag van de SP.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de SP.
- Stelt dat de dekking van 0,8 miljoen euro uit strafbeschikkingen structureel is, terwijl de inkomsten variabel zullen zijn.

Wethouder Dekker:

- Antwoordt dat uit overleg binnen de driehoek toch een bijdrage van de gemeente aan friciekosten noodzakelijk bleek. Dit is inderdaad strijdig met het oorspronkelijke uitgangspunt.
- Stelt dat er geen sprake is van bonnenquota.
- Antwoordt dat hondenpoep de grootste ergernis blijkt te zijn. Verbalisering zal plaatsvinden ongeacht leeftijd, maar met gezond verstand. Veiligheid gaat boven overlast bestrijden. Daarnaast is er voorlichting en facilitering via uitlaatgebieden.

- Onderschrijft de uitleg dat meer boa's leiden tot meer bonnen. Zal in het vervolg voor heldere formuleringen zorgdragen, maar vraagt de commissie nu genoeg te nemen met de mondelinge toelichting op de cryptische zin gezien de korte tijd tot de raadsvergadering.

Ambtenaar:

- Onderzoekt of de nieuwe boa's een rol kunnen spelen in beveiliging van gemeentelijke gebouwen en bekijkt de mogelijkheden op langere termijn voor gesubsidieerde banen.

Op verzoek van de SP wordt het raadsvoorstel als één-minuutinterventie geagendeerd voor de raad van 27 april 2011.

B.2 Verlenging project DaFinci (raadsvoorstel 17 maart 2011)

Dhr. Baldew (PvdA):

- Kan niet weten of het gevraagde krediet en de termijn van 6 juni haalbaar zijn.
- Weet wel dat vertraging maandelijks ongeveer vier ton kost, dat de financiën onvoldoende in control zijn en dat het grootste risico bestaat uit een gebrek aan sense of urgency en het leveren van capaciteit door de diensten.
- Stelt dat Groningen erop afkoerst de duurste stad van Nederland te worden. Kan gezien de bezuinigingen lastig verantwoord 2,5 miljoen euro door het afvoerputje te spoelen.
- Vraagt wat het college geleerd heeft van deze overschrijding.
- Ontvangt voor de raadsvergadering graag een voorstel voor alternatieve dekking en gaat niet akkoord met dekking uit de algemene egaliseringsreserve (AER) of de post onvoorzien. De veroorzaker zou ook moeten betalen, de raad heeft de vertraging niet veroorzaakt.
- Verbaast zich erover dat het project financieel niet in control is. Wat zegt dat over de financiële huishouding in het algemeen? Is er niks geleerd van de Europaparkaffaire en het rapport-Postma? Hoe kon dit gebeuren, wie zat te slapen en waar was de financiële sturing? Zowel de accountant als fracties drongen aan op prioritering.
- Onderstreept het belang van een in control-verklaring bij de jaarrekening, aangezien het college en ambtenaren bij dit project niet in control waren.
- Stelt dat DaFinci binnen de eigen invloedssfeer ligt. Hoe staat het met grote projecten als tram, Forum en Meerstad, die deels buiten de eigen invloed vallen?
- Dringt aan op stappen van het college richting het AMT om de sense of urgency te bewerkstelligen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Stelt dat inzetten van DaFinci niet alleen als financieel systeem, maar ook als ERP meer mogelijkheden én risico's meebrengt. Tijdens het technisch vragenuurtje bleek dat altijd van een ERP uit is gegaan. Wanneer is dit besloten of gemeld aan de raad? Dat staat niet in het feitenrelaas.
- Vraagt of de in rekening gebrachte 'eigen uren' nog hoger zouden zijn uitgevallen wanneer diensten de benodigde capaciteit wél hadden geleverd.
- Hoopt dat de waarde van het project bekend wordt en blijft en wil regelmatig geïnformeerd worden.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Betreurt dat verkeerde inschattingen en onvoldoende aandacht de kosten verhoogden en dat de raad door onduidelijkheden onvoldoende is geïnformeerd. Hoe kan dit?
- Ziet graag alternatieve dekking binnen de begroting in plaats van dekking uit de AER.
- Hoopt dat de zorgen van de accountant over de invoeringsdatum onterecht zullen blijken.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Stelt dat vertragingen, kostenoverschrijdingen en het niet melden om gezichtsverlies te voorkomen, vaak gezien worden bij automatiseringsprojecten bij de overheid. Hier moet nog blijken hoe het precies zit. DaFinci is in elk geval een dure puinhoop.
- Vraagt zich af of het college het project goed op waarde heeft geschat en geprioriteerd.
- Stelt dat ICT de cultuur en het hart van de organisatie raakt. Kennen de projectleiding en de externe begeleiding de organisatie voldoende? Hadden fouten anders voorkomen kunnen worden? Is de impact goed ingeschat?

- Wijst erop dat in 2008 al geconstateerd is dat ervaring voor een project op deze schaal ontbrak. Is dat een factor in de vertraging en de hogere kosten?
- Vraagt of PricewaterhouseCoopers de klus te makkelijk heeft binnengehaald door zowel de second opinion, de aanbesteding en de projectleiding te doen. Waarom is PwC per 1 januari 2011 van het project gehaald?
- Wil voor de raadsvergadering de hoogte weten van de totale projectkosten en de bestede eigen uren in de dienstexploitaties.
- Kan zonder deze informatie niet akkoord gaan. Pleit ervoor de accountant alsnog te laten adviseren over het aanvullend krediet en de ureninschatting óf besluitvorming uit te stellen.
- Verzoekt het college voor de raad ook met een alternatieve dekking te komen. Het is een gebruik terughoudend met de AER om te gaan, omdat putten uit de AER bezuinigingen in een later stadium met zich meebrengt.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Oppert dat het achteraf wellicht verstandiger was geweest het project geheel uit te besteden.
- Vindt het kwalijk dat planning, urenregistratie en kosten per activiteit niet controleerbaar zijn en vooral dat de raad onvoldoende werd geïnformeerd.
- Vraagt hoe het mogelijk is dat de totale projectkosten onduidelijk zijn, het college onvoldoende prioriteit aan het project gaf en diensten de benodigde capaciteit niet leverden.
- Stelt dat de raad, gezien de al gemaakte kosten, lastig het aanvullende krediet kan weigeren. Het college had de onderbouwing eerder moeten aanscherpen, opdat de accountant een advies kon uitbrengen.
- Sluit zich aan bij de PvdA wat betreft de AER.
- Noemt de kans op herhaling van een dergelijke kwestie groot en zorgwekkend. Hoopt niet dat de stad nog meer opgeschrikt zal worden door de puinhopen van wethouder Dekker.

Dhr. Seton (CDA):

- Noemt de forse fouten en kostenoverschrijding onthutsend.
- Stelt dat de raad akkoord moet geven op een niet-controleerbaar voorstel. Het is mogelijk dat de kosten hoger of lager uitvallen of dat de termijn weer niet gehaald wordt.
- Vraagt waarom de wethouder niet meteen begin februari meldde dat er een probleem was, om er dan later uitgebreider op terug te komen, zoals bij de Damsterdiepgarage. Hoe is dit precies gelopen?
- Kent de wethouder als een bestuurder die in control wil zijn. Hier is dat mislukt, zijn andere projecten wel in control? De 2,5 miljoen euro waren niet nodig geweest zonder vertraging.
- Had de wethouder wel eerder een signaal moeten krijgen dat het niet goed ging?
- Vindt de extra miljoenen niet sociaal en duurzaam in tijden van bezuinigingen. Steunt de oproep niet uit de AER te putten.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Betreurt het ontbreken van een overzicht van alle kosten.
- Leest dat uren wel geboekt, maar niet begroot zijn. Op pagina 12 concludeert Ernst & Young geen verband te kunnen vaststellen tussen activiteiten, uren en krediet. Was de boekhouding vanaf het begin niet goed? Hoe kan dat en welke lessen levert dat op?
- Pleit voor een resultaatverplichting bij een externe partij. Zo zijn er meer prikkels tijdig af te ronden dan bij een inspanningsverplichting.

Dhr. Akkermans (D66):

- Herinnert zich dat de wethouder in het najaar van 2010 geruststellend en wat laconiek antwoordde op vragen en zorgen vanuit de raad over DaFinci.
- Vraagt of het college bij aanvang van het project realistisch heeft ingeschat of de organisatie het aankon.
- Is benieuwd of bij de start een nulmeting is gedaan, opdat de prestaties straks met het huidige systeem kunnen worden vergeleken.
- Vraagt of de voordelen van een ERP-systeem zijn afgezet tegen de risico's en alternatieven.
- Werpt de vraag op of de eerste financiële aanscherping in 2009 al een teken aan de wand was dat het gemeentelijk apparaat het project onvoldoende juist taxeerde.

- Is voldoende rekening gehouden met de ingewikkelde structuur en eigen agenda's van de diensten?
- Heeft het college het project voldoende en permanent gemonitord?
- Vindt de rol van de externe partij wat onderbelicht, al is het goed eigen fouten toe te geven. Ziet het college – ook zonder resultaatverplichting – aanleiding de externe partij aan te spreken op de vertraging? Heeft de externe partij een risicoanalyse gemaakt?
- Hebben het college en de gemeentesecretaris de diensten voldoende duidelijk gemaakt welke urgentie het project had en wat er tijdelijk voor moest wijken?
- Was het, gezien de verwevenheid van Ernst & Young met Capgemini, achteraf verstandig de vaste accountant ook voor DaFinci te vragen?
- Hoe beoordeelt het college de totale kosten en afschrijving van DaFinci ten opzichte van wat je regulier zou mogen verwachten van een dergelijk systeem?
- Staan de diensten nu wel op scherp en heeft dat gevolgen voor andere activiteiten?
- Hoe stuurt het college op eventuele andere risico's op vertraging en kostenoverschrijding?
- Welke effecten heeft de vertraging op andere zaken die aan het welslagen van DaFinci waren gekoppeld?
- Is er een achtervang voor het geval de resultaten van DaFinci tegen blijken te vallen?
- Hoe gaat het college de raad de komende maanden actueel informeren?

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Is boos over de gang van zaken, zeker omdat de wethouder op vragen van de raad over het audit committee over aansturing en governance steeds antwoordde 'in control' te zijn. Waar was de wethouder de afgelopen drie jaar?
- Vraagt hoe de wethouder haar bijdrage aan cultuurverandering beoordeelt.
- Complimenteert de griffie met de uitgevoerde werkzaamheden de afgelopen week.
- Concludeert dat de wethouder niet weet of ze al dan niet in control is, omdat signalen daarover haar onvoldoende bereiken. Dat is zeer ernstig.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is geschrokken van de overschrijding en vooral van het accountantsrapport.
- Vraagt wat de relatie is met de dienstenstructuur.
- Zijn samenvoeging van financiële functies en systemen wel gelijk opgegaan?
- Sluit aan bij vragen over de oorzaken. Was de planning te ambitieus? Lag het aan de ingehuurde projectleiding?
- Is benieuwd of bij vergelijkbare projecten in andere gemeenten dergelijke overschrijdingen voor zijn gekomen.
- Leest op pagina 4 van het raadsvoorstel dat het college mogelijk met een voorstel voor doorontwikkeling komt inclusief dekking. Komt dat voorstel nog?
- Hoort graag meer zekerheid over de nu voorgestelde termijn en het krediet.

Wethouder Dekker:

- Stelt dat het college als collegiaal bestuur uitermate in verlegenheid is gebracht door de kwestie.
- Is blij dat nut en noodzaak van DaFinci niet ter discussie staan. Het is ook een aanvulling op de informatiebehoefte van de raad.
- Heeft juist vanwege de grote impact geprobeerd vooraf goede maatregelen te treffen. De concern-controller werd verantwoordelijk, er werd een externe projectleider aangesteld en er kwam een stuurgroep van alle diensten die maandelijks informatie kreeg.
- Kreeg via het portefeuillehoudersoverleg en overleg met de projectleider regelmatig informatie over de voortgang. Tot het najaar van 2010 waren er geen signalen die wezen op een overschrijding. Was dat wel zo geweest, dan had de wethouder dat actief moeten melden.
- Is een wethouder van controle, maar deelt ook zorgen met de commissie. Tot voor kort besefte de wethouder dat het project veel energie zou kosten, maar had zij geen zorgen in deze mate.
- Herinnert zich dat bij de jaarrekening en in 2010 al extra middelen zijn ingezet, omdat de benodigde extra kennis onderschat was. Ook nu geeft de wethouder geen garanties.
- Deelde in november mee dat de interim-controle op al bekende risico's wees, maar niet dat de termijn in gevaar zou zijn. De Q&A werd onafhankelijker georganiseerd en medio november

vond een test plaats. Op 2 december gaf de wethouder aan dat 1 januari niet gehaald zou worden.

- Vroeg het management daarop de kosten van de verlenging te onderbouwen, deze onderbouwing was onvoldoende. Dat leidde tot een gesprek met de concern-controller en een extra alerte houding van de wethouder in januari. Toen begin februari bleek dat de kosten niet 0,9 maar 2,8 miljoen euro bedroegen, stapte de wethouder meteen naar de gemeentesecretaris. Het verraste haar onaangenaam zo laat van deze overschrijding te horen. Het college schakelde de accountant in om het realisme van de planning te onderzoeken en te adviseren over betere informatievoorziening en sturing.
- Stelt dat de wethouder verantwoordelijk is voor het resultaat, maar dat zij moet afgaan op de deskundigheid van de organisatie en de beschikbare informatie. Steeds was het antwoord op vragen dat de termijn spannend, maar realistisch was. De wethouder bemoeit zich vaak inhoudelijk met zaken om het gevoel te krijgen dat het goed zit, maar kreeg niet eerder signalen die wezen op een dergelijke overschrijding.
- Concludeert dat niet tijdig is opgeschaald naar bestuurlijk niveau. Het college moet wel in staat zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het college heeft de actieve informatieplicht goed ingevuld. Als het signaal niet naar boven komt, kan het college ook geen passende maatregelen treffen. Ondanks dat het project hoog in de organisatie belegd is, is de sturing niet goed gegaan. Dat betekent dat cultuurverandering nog scherper ingezet moet worden.
- Stelt dat het uitgangspunt in 2008 om de 4,4 miljoen euro binnen de eigen bedrijfsvoering op te lossen, wellicht de kans op efficiëntie vergroot, maar ook geleid kan hebben tot heel scherp begroten van uren en kosten.
- Heeft juist door het gebrek aan ervaring met projecten op deze schaal gekozen voor een second opinion en voor PricewaterhouseCoopers. PwC had veel ervaring met vergelijkbare projecten in den lande.

Dhr. Van der Wal (concern-controller):

- Vult aan dat de projectleider van PwC per 1 januari 2011 is vervangen door een interne. Daarnaast is half maart wegens onvoldoende resultaat de Q&A-rol van PwC gestopt. PwC voerde nog wel een aantal ondersteunende werkzaamheden uit.

Wethouder Dekker:

- Vervolgt dat de eerdere kredieten van 0,6 en 1,4 miljoen euro – overigens door de diensten zelf opgebracht – wellicht nodig waren door een te scherpe begroting in 2008.
- Begrijpt de emoties, maar vraagt de commissieleden de situatie niet van toepassing te verklaren op de hele gemeente en alle projecten.
- Veronderstelt een goed beeld te hebben van de financiële situatie en risico's van de gemeente en neemt zoveel mogelijk beheersmaatregelen. Heeft niet de indruk dat dit late signaal betekent dat andere projecten niet in control zijn.
- Heeft nog niet eerder meegemaakt als college in verlegenheid te zijn gebracht door op een onderdeel niet in control te zijn. De kwestie is zeer vervelend.
- Koos ervoor het accountantsrapport niet te nuanceren door een ellenlange brief om er niks aan af te doen. Het college schatte in dat nadere onderbouwing van termijn en krediet drie weken zou kosten en mogelijk de voortgang van het project verder zou kunnen belemmeren.
- Stelt dat de nieuwe concern-controller de opdracht heeft de termijn te halen. Ook de nieuwe gemeentesecretaris is intensief bij DaFinci betrokken. De urgentie is nu zeker aanwezig.
- Is hard bezig de onderbouwing van het krediet te leveren. Een groot deel zal in de collegebrief van komende dinsdag staan, het oordeel is dan aan de raad. De wethouder gaat uit van 1 juli en ziet momenteel geen belemmeringen, maar geeft ook geen keiharde garanties. Het college bespreekt maandelijks de rapportage over DaFinci.
- Begrijpt de positie en ontstemming van de raad en probeert alle informatie zo goed mogelijk op papier te zetten.

De voorzitter:

- Concludeert dat het college dinsdag 26 april 2011 met een brief komt en dat het presidium zich buigt over de raadsagenda.

B.3 AED-alert in Groningen (initiatiefvoorstel CDA maart 2011)

In verband met de tijd wordt het initiatiefvoorstel rechtstreeks geagendeerd voor de raad van 27 april 2011.

B.4 Aanvullende kredieten voor kredietoverschrijdingen bij de jaarrekening (raadsvoorstel 24 maart 2011)

In verband met de tijd wordt het raadsvoorstel rechtstreeks als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 27 april 2011.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Verzoekt de brief van de burgemeester over de ontruiming van het Contini-kraakpand te agenderen voor de volgende vergadering voor een breder debat over ontruiming.

C2. Vaststelling verslagen 9 en 16 maart 2011

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Spreekt op pagina 4 over het risico van Q-koorts. Volgens de Voedsel en Waren Autoriteit is niet 4,4, maar 14,4 procent van de dieren op kinderboerderijen besmet.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Op pagina 4 staat bij de woordvoering van de heer Moes de hoorzitting cameratoezicht genoemd. Dit moet zijn de hoorzitting veiligheid binnenstad.

De verslagen worden conform deze wijzigingen vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.15 uur onder dankzegging.